

**ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО**

Кафедра менеджменту в охороні здоров'я, фармакотерапії і
клінічної фармації

ЗАТВЕРДЖУЮ

Т.в.о. Першого проректора із
науково-педагогічної роботи
доц. Солонинко І.І.



2022

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
циклу тематичного удосконалення
«Менеджмент якості в охороні здоров'я та медична
стандартизація» з індивідуальним симуляційним навчанням

Кількість навчальних годин: лекції – 10,
практичні заняття – 36,
семінарські заняття – 22,
самостійна робота – 14,
додаткові програми – 8.

Всього – 90 годин.
Кредити ECTS – 3.

Обговорено та ухвалено
на методичному засіданні кафедри
протокол №9
«24» січня 2022

Завідувач кафедри

д.мед.н., проф. Іменковський А.Б.



Затверджено методичною комісією
факультету післядипломної освіти
протокол №1
«10» лютого 2022

Голова методичної комісії

к.мед.н., доц. Сичоріз О.Є.



Навчальну програму циклу тематичного удосконалення «Менеджмент якості в охороні здоров'я та медична стандартизація» для безперервного професійного розвитку лікарів опрацьовано працівниками кафедри менеджменту в охороні здоров'я, фармакоterapiї і клінічної фармації Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького:

ЗИМЕНКОВСЬКИЙ А.Б. – завідувач кафедри менеджменту в охороні здоров'я, фармакоterapiї і клінічної фармації, доктор медичних наук, професор;

ЛОПАТИНСЬКА О.І. – доцент кафедри менеджменту в охороні здоров'я, фармакоterapiї і клінічної фармації, кандидат фармацевтичних наук;

НАСТЮХА Ю.С. – доцент кафедри менеджменту в охороні здоров'я, фармакоterapiї і клінічної фармації, кандидат фармацевтичних наук;

СЕХ М.Я. – асистент кафедри менеджменту в охороні здоров'я, фармакоterapiї і клінічної фармації, кандидат фармацевтичних наук;

БОРЕЦЬКА О.Б. – асистент кафедри менеджменту в охороні здоров'я, фармакоterapiї і клінічної фармації, кандидат фармацевтичних наук;

КОВАЛЬСЬКА І.М. – старший викладач кафедри менеджменту в охороні здоров'я, фармакоterapiї і клінічної фармації;

КОВАЛЬ А.Я. – асистент кафедри менеджменту в охороні здоров'я, фармакоterapiї і клінічної фармації, магістр державного управління

РЕЦЕНЗЕНТ:

ГУТОР Т.Г. – завідувач кафедри соціальної медицини, економіки та організації охорони здоров'я, кандидат медичних наук, доцент;

Програма обговорена і рекомендована до затвердження на засіданні кафедри менеджменту в охороні здоров'я, фармакоterapiї і клінічної фармації Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького (протокол №9 від 24.01.2022).

Пояснювальна записка

Цикл тематичного удосконалення, як складова безперервного професійного розвитку, орієнтований на лікарів усіх спеціальностей. Цикл

проводиться з метою поглиблення знань та умінь слухачів із питань, що стосуються менеджменту в охороні здоров'я. Тематика включає використання в клінічній практиці досягнень доказової медицини, принципів раціональної фармакотерапії, менеджменту ліко-пов'язаних проблем, лікової поведінки, ризиків фармакотерапії, з врахуванням аспектів клініко- та фармакоеконімічної доцільності, а також засад медичної стандартизації.

Програма охоплює проблеми впровадження принципів та критеріїв різнобічної оцінки якості діяльності системи охорони здоров'я, сприяє формуванню політики раціонального використання матеріальних та кадрових ресурсів у медичній практиці, підвищенню ефективності раціонального вибору та безпеки фармакотерапії, покращенню надання медичної допомоги та фармацевтичної опіки населення.

Методологічною основою циклу удосконалення лікарів із питань менеджменту якості в охороні здоров'я та медичної стандартизації є чинні нормативно-правові документи України: Конституція України; Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» (1993); Закон України «Про захист прав споживачів» (1991); Закон України «Про лікарські засоби» (1996); Закон України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії» (2000); Закон України «Про стандартизацію» (2014); Постанова Кабінету Міністрів України від 25.11.2015 №1024 «Про затвердження нормативу забезпечення стаціонарними лікарняними ліжками у розрахунку на 10 тис. населення»; Постанова Кабінету Міністрів України від 17.05.02 №643 «Про реалізацію статей 24 і 27 Закону України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії»» тощо.

Передбачено опанування сучасних знань, зокрема, з раціонального застосування медичних технологій, попередження ускладнень як засадничих факторів якості медичного обслуговування населення. Розкрито значення, концепцію і вимоги до раціональної фармакотерапії, як основної медичної технології сучасної медицини, фармацевтичної опіки на різних рівнях і етапах надання медичної допомоги. Викладання циклу тематичного удосконалення

«Менеджмент якості в охороні здоров'я та медична стандартизація» спрямоване на досягнення оптимального використання ресурсів для задоволення потреб пацієнтів, формування гарантованого обсягу і якості медичних послуг, відповідно до рівня розвитку новітньої медичної науки і практики.

Структура циклу тематичного удосконалення
 «Менеджмент якості в охороні здоров'я та медична стандартизація»
 Тривалість навчання: 0,5 місяця (90 год.)

Код	Назва складової циклу	Вид заняття (год.)			Самостійна робота (год.)	Додаткові програми (год.)	Всього (год.)
		Лекції	Практичні	Семінари			
1.	Менеджмент якості в охороні здоров'я	4	8	8	4		24
2.	Менеджмент якості фармакотерапії	2	10	6	2		20
3.	Менеджмент лікової психології	2	4	2	4		12
4.	Менеджмент економіки охорони здоров'я		6	2	2		10
5.	Система стандартизації в охороні здоров'я	2	2	2	2		8
6.1	Основи раціональної фармакотерапії					2	2
6.2	Новітні інформаційні технології в медицині та фармації					2	2
6.3	Медицина катастроф					2	2
6.4	Медичне право					2	2
7.	Залік			2			2
8.	Індивідуальне симуляційне навчання		6				6
Всього (год.)		10	36	22	14	8	90

Завідувач кафедри менеджменту в охороні здоров'я, фармакотерапії і клінічної фармації, Заслужений діяч науки і техніки України

д.мед.н., проф. Зіменковський А.Б.



**Тематичний план лекцій циклу тематичного удосконалення
«Менеджмент якості в охороні здоров'я та медична стандартизація»**

№ з/п	Назва теми лекції	Кількість год.
1.	Менеджмент в охороні здоров'я: сучасні виклики та перспективи	2
2.	Особливості медичного неменеджменту	2
3.	Менеджмент ліко-пов'язаних проблем	2
4.	Менеджмент лікової психології	2
5.	Система стандартизації як засіб вдосконалення медичної допомоги	2
Всього		10

Завідувач кафедри менеджменту в охороні здоров'я, фармакотерапії і клінічної фармації, Заслужений діяч науки і техніки України

д.мед.н., проф. Зіменковський А.Б.



**Тематичний план практичних занять циклу тематичного удосконалення
«Менеджмент якості в охороні здоров'я та медична стандартизація»**

№ з/п	Назва теми практичного заняття	Кількість год.
1.	Державно-правове регулювання у сфері охорони здоров'я	2
2.	Менеджмент інформації та інновацій	2
3.	Case-менеджмент та доказовий менеджмент	2
4.	Менеджмент комунікації, менеджмент партнерства	2
5.	Інструменти клініко-фармацевтичного менеджменту	2
6.	Менеджмент ліко-пов'язаних проблем	2
7.	Виявлення та інформування про випадки побічних реакцій лікарських засобів та/або відсутність ефективності	2
8.	Застосування фармацевтичної опіки у менеджменті фармакотерапії	2
9.	Особливості менеджменту фармакотерапії соціально-значимих захворювань (інфаркт міокарда, інсульт, артеріальна гіпертензія, цукровий діабет, COVID-19 тощо)	2
10.	Система «Комплаєнс / Адгеренс / Конкорданс» – складові лікової поведінки	2
11.	Вплив лікової поведінки учасників медикаментозного процесу на менеджмент фармакотерапії	2
12.	Менеджмент економіки охорони здоров'я	2

№ з/п	Назва теми практичного заняття	Кількість год.
13.	Принципи використання результатів фармако- та клініко-економічних методів аналізу	2
14.	Система реімбурсації та її роль у забезпеченні економічної доступності медичної допомоги. Програма «Доступні ліки»	2
15.	Застосування стандартизації у медичному менеджменті	2
Всього		30

Завідувач кафедри менеджменту в охороні здоров'я, фармакотерапії і клінічної фармації, Заслужений діяч науки і техніки України

д.мед.н., проф. Зіменковський А.Б.



**Тематичний план семінарських занять циклу тематичного удосконалення
«Менеджмент якості в охороні здоров'я та медична стандартизація»**

№ з/п	Назва теми семінарського заняття	Кількість год.
1.	Вступна конференція з питань менеджменту в охороні здоров'я та медичної стандартизації	2
2.	Види менеджменту в охороні здоров'я. Технології менеджменту. Менеджмент ризиків	2
3.	Менеджмент якості в системі охорони здоров'я	2
4.	Кризовий менеджмент	2
5.	Клініко-фармацевтичний менеджмент	2
6.	Ліко-пов'язані проблеми в клінічній практиці	2
7.	Роль системи фармаконагляду у забезпеченні ефективності та безпеки застосування лікарських засобів	2
8.	Менеджмент лікової поведінки	2
9.	Фармако- та клініко-економічні методи аналізу та їх роль в менеджменті якості в охороні здоров'я та медичній стандартизації	2
10.	Інформаційні бази доказових даних, їх значення для менеджменту якості та медичної стандартизації в охороні здоров'я	2
11.	Залік	2
Всього		22

Завідувач кафедри менеджменту в охороні здоров'я, фармакотерапії і клінічної фармації, Заслужений діяч науки і техніки України

д.мед.н., проф. Зіменковський А.Б.



Тематичний план індивідуального симуляційного навчання (практичні заняття) циклу тематичного удосконалення «Менеджмент якості в охороні здоров'я та медична стандартизація»

№ з/п	Назва теми практичного заняття	Кількість год.
1.	Електронна медична система HELSI – автоматизація роботи медичного закладу	2
2.	Застосування електронної медичної системи HELSI у роботі фахівців охорони здоров'я та пацієнтів	2
3.	Angels-симулятор як інструмент підвищення якості фармакотерапії на прикладі ішемічного інсульту	2
Всього		6

Завідувач кафедри менеджменту в охороні здоров'я, фармакотерапії і клінічної фармації, Заслужений діяч науки і техніки України

д.мед.н., проф. Зіменковський А.Б.



Тематичний план самостійної роботи циклу тематичного удосконалення «Менеджмент якості в охороні здоров'я та медична стандартизація»

№ з/п	Назва теми	Кількість год.
1.	Менеджмент якості в охороні здоров'я	4
2.	Менеджмент якості фармакотерапії	2
3.	Менеджмент лікової психології	4
4.	Менеджмент економіки охорони здоров'я	2
5.	Система стандартизації в охороні здоров'я	2
Всього		14

Завідувач кафедри менеджменту в охороні здоров'я, фармакотерапії і клінічної фармації, Заслужений діяч науки і техніки України

д.мед.н., проф. Зіменковський А.Б.



Питання до заліку

1. Поняття менеджменту в охороні здоров'я.
2. Державно-правове регулювання у сфері охорони здоров'я.

3. Принципи менеджменту в охороні здоров'я.
4. Методи та технології менеджменту в охороні здоров'я.
5. Менеджмент якості в системі охорони здоров'я.
6. Характеристики інноваційного та доказового менеджменту.
7. Особливості медичного неоменеджменту.
8. Менеджмент інформації.
9. Менеджмент інновацій.
10. Менеджмент ризиків.
11. Кризовий менеджмент.
12. Менеджмент комунікації, менеджмент партнерства.
13. Принципи клініко-фармацевтичного менеджменту.
14. Інструменти клініко-фармацевтичного менеджменту.
15. Менеджмент ліко-пов'язаних проблем.
16. Роль системи фармаконагляду у забезпеченні ефективності та безпеки застосування лікарських засобів.
17. Виявлення та інформування про випадки побічних реакцій лікарських засобів та/або відсутність ефективності.
18. Застосування фармацевтичної опіки у менеджменті фармакотерапії.
19. Особливості менеджменту фармакотерапії соціально-значимих захворювань (інфаркт міокарда, інсульт, артеріальна гіпертензія, цукровий діабет, COVID-19 тощо).
20. Менеджмент лікової психології та лікової поведінки.
21. Система «Комплаєнс / Адгеренс / Конкорданс» – складові лікової поведінки.
22. Вплив лікової поведінки учасників медикаментозного процесу на менеджмент фармакотерапії.
23. Менеджмент економіки охорони здоров'я.
24. Фармако- та клінікоекономічні методи аналізу та їх роль в менеджменті якості в охороні здоров'я та медичній стандартизації.

25. Принципи використання результатів фармако- та клініко-економічних методів аналізу.
26. Система реімбурсації та її роль у забезпеченні економічної доступності медичної допомоги.
27. Програма «Доступні ліки».
28. Система стандартизації як засіб вдосконалення медичної допомоги.
29. Застосування стандартизації у медичному менеджменті.
30. Інформаційні бази доказових даних, їх значення для менеджменту якості та медичної стандартизації в охороні здоров'я.
31. Електронна медична система HELSI.

Список рекомендованої літератури

1. Економіка охорони здоров'я: Підручник / За заг. ред. Парія В.Д.; Національний медичний університет ім. О.О. Богомольця. Житомир: ТОВ «Видавничий дім «Бук-Друк»», 2021. 288 с.
2. Зіменковський А. Лікова психологія / А. Зіменковський. Львів: Видавництво «Світ», 2021. 312 с.
3. Клінічний порадник з раціональної фармакотерапії пацієнтів із соціально важливими захворюваннями (артеріальна гіпертензія, цукровий діабет, ожиріння) / А.Б. Зіменковський, Ю.С. Настюха, О.Б. Борецька, О.І. Гнездюк, М.М. Заяць, О.І. Лопатинська, О.М. Непийвода, У.Я. Янишин, Р.Р. Яремкевич; за заг. ред. А.Б. Зіменковського. Львів, 2015. 195 с.
4. Менеджмент в охороні здоров'я. Частина 1 / за ред. М.І. Хвисюк, І.І. Парфьонові. К.: ТОВ «Оберіг», 2008. 358 с.
5. Менеджмент в охороні здоров'я. Частина 2 / за ред. М.І. Хвисюк, І.І. Парфьонові. К.: ТОВ «Оберіг», 2008. 550 с.
6. Менеджмент в охороні здоров'я: структура та поведінка організацій охорони здоров'я / За ред. С. Шортела, А. Калюжного; Пер. з англ. Л. Тараруха. К.: Основи, 1998. 560 с.
7. Менеджмент лікової поведінки пацієнта: метод. рек. / А.Б. Зіменковський,

- Т.М. Думенко, О.В. Матвєєва, О.Б. Борецька, Ю.С. Настюха, М.М. Заяць, Т.В. Єремєєва, В.Я. Шибінський, Н.І. Заремба, Н.В. Роговик; Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, підрозділ оперативного друку. Львів, 2015. 59 с.
8. Методичні рекомендації з організації клінічного управління ризиками та безпеки медичної допомоги в закладах охорони здоров'я / Під заг. ред. Мокаленко В.Ф.; Український центр наукової медичної інформації і патентно-ліцензійної роботи. Київ, 2012, 23 с.
 9. Новітній глосарій з клінічної фармації: навчальний посібник / Зіменковський А.Б. та ін. Львів, 2013. 517 с.
 10. Основи клінічної фармації / М. Дрозд, М. Хербет, Б. Якубовська-Солярська [та ін.] // Підручник для студентів фармації та медицини під редакцією д.мед.н., проф. Анни Велі-Гоєнської, д.мед.н., проф. Станіслава Чучвара, д.мед.н., проф. Андрія Зіменковського. Люблінський медичний університет, Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького. Львів, 2015. 528 с.
 11. Ріел Дженніфер, Мартін Роджер Техніка ухвалення рішень. Як лідери роблять вибір / Пер. з англ. Н. Кошманенко. – К.: Наш формат, 2019. 248 с.
 12. Уніфікована методика оцінки фармакотерапії за листками лікарських призначень: метод. рек., МОЗ України / А.Б. Зіменковський, А.М. Морозов, А.В. Степаненко [та ін.]; Український центр наукової медичної інформації і патентно-ліцензійної роботи, Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, підрозділ оперативного друку. Київ, Львів, 2011. 38 с.
 13. Фармакоеконіміка у питаннях та відповідях: навч. посіб. для провізорів інтернів / О.С. Яковлева. Запоріжжя: [ЗДМУ], 2015. 88 с.
 14. Фармакоеконіміка: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Л.В. Яковлева, Н.В. Бездітко, О.О. Герасимова [та ін.]; за ред. Л.В. Яковлевої. Вінниця: Нова книга, 2009. 208 с.
 15. Фармаконагляд та підходи до його здійснення: метод. рек., МОЗ України /

О.В. Матвеева, І.С. Чекман, С.В. Нальотов [та ін.]; Український центр наукової медичної інформації і патентно-ліцензійної роботи. Київ, 2013. 85 с.

16. van Mil JW, Horvat N, Westerlund T, Richling I. The Pharmaceutical Care Network Europe Classification for Drug-Related Problems V9.1. Zuidlaren: Pharmaceutical Care Network Europe Association; 2020 May. 7 p. URL: <https://www.pcne.org/working-groups/2/drug-related-problem-classification>

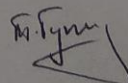
РЕЦЕНЗІЯ

на робочу навчальну програму циклу тематичного удосконалення «Менеджмент якості в охороні здоров'я та медична стандартизація» з індивідуальним симуляційним навчанням

Цикл тематичного удосконалення «Менеджмент якості в охороні здоров'я та медична стандартизація» тривалістю 0,5 місяця (90 годин, 3 кредити ECTS) розроблений працівниками кафедри менеджменту в охороні здоров'я, фармакотерапії і клінічної фармації Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького для лікарів усіх спеціальностей. У межах циклу заплановані лекції, семінарські та практичні заняття з питань державно-правового регулювання у сфері охорони здоров'я, принципів, методів та технологій менеджменту в охороні здоров'я загалом, інноваційного, доказового, кризового менеджменту, менеджменту інформації, інновацій, ризиків, комунікації, партнерства, зокрема, особливостей медичного неоменеджменту. Протягом вивчення циклу тематичного удосконалення передбачено поглиблення знань та умінь для здійснення клініко-фармацевтичного менеджменту, включно з менеджментом ліко-пов'язаних проблем; менеджменту лікової психології та лікової поведінки; застосування результатів фармако- та клініко-економічного аналізу, медичної стандартизації. Програма циклу включає індивідуальне симуляційне навчання для формування або удосконалення навичок роботи з електронною медичною системою HELSI.

За структурою та змістом опрацьована робоча навчальна програма циклу тематичного удосконалення «Менеджмент якості в охороні здоров'я та медична стандартизація» з індивідуальним симуляційним навчанням відповідає чинним вимогам та може бути рекомендована для затвердження методичною комісією факультету післядипломної освіти Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького.

Рецензент
завідувач кафедри соціальної медицини,
економіки та організації охорони здоров'я
Львівського національного медичного
університету імені Данила Галицького,
к.мед.н., доцент



Гутор Т.Г.